

IDEOLOGIER – HVAD ER ET IDEELT SAMFUND?

I er ved opbygge et samfund. Men hvad er dét ideelle samfund? Dét har de tre klassiske ideologier; Konservatisme, Liberalisme og Socialisme alle forskellige bud på. I kan læse om ideologierne på de næste sider, samt via linket til¹:

Opgaver:

1. Hvilke opgaver skal samfundet stå for?

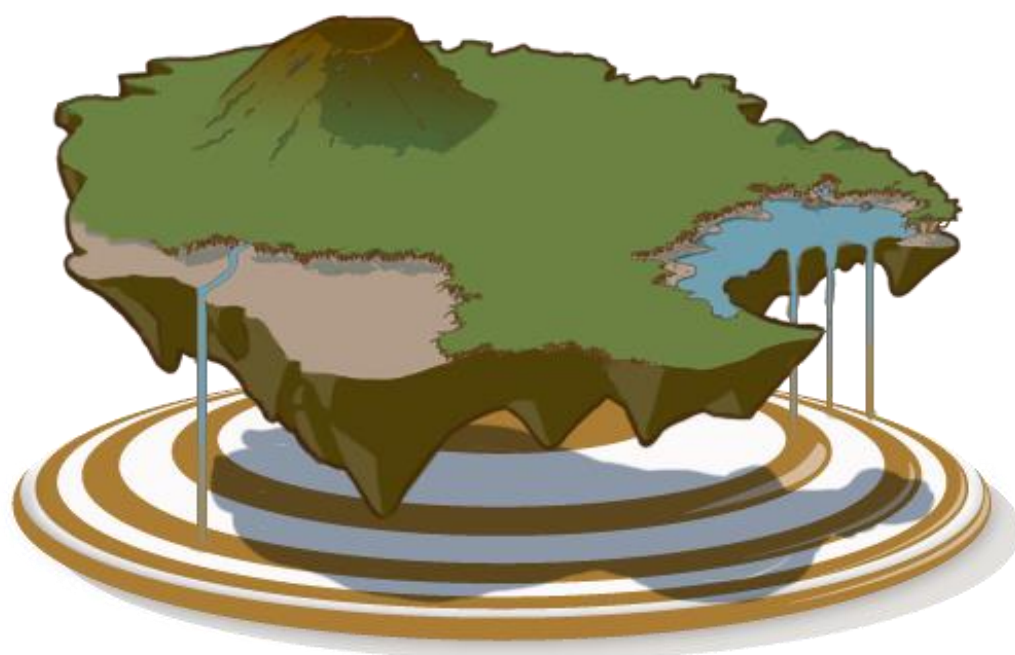
- Hvis man bliver syg – skal jeres nye samfund hjælpe? Hvis ja, hvordan? Hvis nej, hvorfor ikke?
- Skal samfundet have en vuggestue eller børnehave? Hvis ja, skal det være staten eller private virksomheder, som skal stå får pasningen? Hvis nej, hvorfor ikke?
- Hvad med dem, som ikke kan arbejde – skal de hjælpes? Hvorfor/hvorfor ikke?

2. Hvad mener Liberal alliance, Konservative og Socialistisk Folkeparti?

Del jer op i tre grupper og find ud af, hvad partierne mener om de nedenstående punkter– dette kan findes på partiernes hjemmeside og i deres programerklæring.

- Hvilken ideologisk baggrund
- Privat ejendomsret (Private ejer ejendom, jord, maskiner etc.)
- Markedsøkonomi (private ejer virksomhederne, og udbud/efterspørgsel regulerer, hvor meget varer og tjenesteydelser koster)
- Økonomisk lighed (hvor meget skal staten omfordele for at give folk lige muligheder?)
- Frihed (fx det ideelle forhold mellem stat og borger)

3. Hvad betyder begrebet frihed for dig?

¹ Alt materialet er fundet på: <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/politiske-ideologier>

Konservatisme: At forandre for at bevare

- se også video: <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/konservatisme>

Den konservative ideologi ønsker, at udviklingen af et samfund sker langsomt og i balance. Derfor ligges der vægt på, at udvikling skal ske med udgangspunkt i de traditioner og erkendelser, vi allerede har. Vi skal med andre ord se bagud for at forbedre samfundet gennem gradvise reformer.

Konservative vil bevare bærende værdier og institutioner, som er i samfundet. Dette er eksempelvis den private ejendomsret, kirken og kongehuset. Deres største frygt er omfattende omstruktureringer i samfundet – da man med disse vil miste fundamentet og de værdier, som samfundet har grobund i.

I modsætning til liberalisterne er konservatismen ikke så bange for staten og centrale organisationer. Da det er staten og centrale organisationer, der er med til skabe en stabil og langsom udvikling i samfundet.

I modsætning til socialister ser konservatismen heller ikke den økonomiske og politiske elite som værende et problem. Denne "særligt privilegerede gruppe" vil nemlig altid have en moralsk pligt til at hjælpe samfundets svage.

Konservatisme – fravær af ideologi?

Flere konservative mennesker hævder, at konservatismen ikke er en ideologi. Det er idé om, hvordan samfundet skal indrettes. Men idéerne kan og vil ændre sig efter tidens ånd. Dermed ser de konservatismen ikke sig selv, som en fastlåst og færdig ideologi med et endegyldigt mål for samfundsudviklingen.

I mange lande står konservatismen for en praktisk og fornuftspræget holdning til politiske spørgsmål. I Europa er det især i de sydeuropæiske lande, hvor konservatismen står stærkt.

Liberalisme: Frihed fra staten

- se også video: <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/liberalisme>

Nøgleordet for liberalisterne er frihed. Hvert enkelt menneske skal have frihed til at udfolde sig mest muligt – så længe deres handlinger ikke skader andre mennesker. Dette gør de ud fra ordsproget: "Enhver er sin egen lykkes smed".

Liberalisterne har den grundopfattelse af mennesket, at de er egoister. Men det er der ikke noget galt i. For hvis vi får lov til at forfølge vores egeninteresse på det økonomiske område, så skaber vi værdier til gavn for hele samfundet.

Statens vigtigste opgave er derfor at sikre individets frihedsrettigheder og den private ejendomsret til produktionsmidler som jord og maskiner. Samtidig ser liberalisterne staten som en potentiel trussel mod den enkeltes frihed. Derfor skal det offentlige magt begrænses mest muligt. Den tidligere danske statsminister, Anders Fogh, har beskrevet dette med begrebet *Minimalstat*.

I dag anerkender de fleste liberalister i Danmark, at staten skal sørge for et minimum af økonomisk sikkerhed. Den liberalisme, som vi kender i Danmark, bliver derfor kaldt socialliberalisme. Hvis I vil vide mere om socialliberalisme kan det ses her:

[http://denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/%C3%98konomi/Nationalprodukt mv./socialliberalisme](http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/%C3%98konomi/Nationalprodukt_mv./socialliberalisme)

Socialisme: Frihed til at udfolde sig

- se også video: <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/socialisme>

Socialisterne tror i modsætning til liberalisterne ikke på, at vi får et retfærdigt samfund, hvis blot vi alle forfølger vores egne interesser.

Et centralt begreb for socialister er lighed. Socialisterne påstår, at økonomisk lighed i samfund er en forudsætning for, at mennesket opnår frihed. Er et menneske først frit, hvis de ikke har råd og mulighed til at følge sine drømme.

For at opnå størst mulig økonomisk lighed i samfundet vil socialisterne ophæve den private ejendomsret. Al ejendom skal være fælleseje. Værdierne i samfundet bliver skabt af arbejdere og ejere af virksomheder i fællesskab. Derfor skal alle have en lige andel af dét, der kommer ud af produktionen.

Staten skal garantere grundlæggende rettigheder som fri uddannelse, socialhjælp og gratis lægebehandling. Det betyder, at staten må omfordele goderne i samfundet. De borgere, der tjener mest, skal også betale mest i skat.

Socialister har altid været uenige om, hvorvidt vejen til et socialistisk samfund med fælleseje til produktionsmidlerne skal ske ved revolution (gennem væbnet kamp) eller gennem gradvise reformer.

En kendt form for socialisme er kommunisme. Læs mere om den her:

[http://denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/Samfund/Marxisme, socialisme og kommunisme/kommunisme](http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Samfund/Marxisme,_socialisme_og_kommunisme/kommunisme)